

INTERPELLATION TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2016-03-11
Besvaras senast
2016-04-05

Till statsrådet Åsa Regnér (S)

2015/16:480 Ökad kvalitet och skärpt tillsyn för utsatta barn

De omfattande flyktingströmmarna till Europa och Sverige kommer att påverka socialtjänsten under många år. Under de senaste månaderna har 66 av landets 290 kommuner själva lex Sarah-anmält sig för att de anser att de inte lever upp till gällande lagstiftning i sin myndighetsutövning.

Sverige och svensk socialtjänst behöver därför en tillfällig flyktingpaus. Förra året sökte omkring 163 000 människor asyl i Sverige, ca 80 000 av dem under knappt två månader i höstas. Sverige förmår inte att ta emot så många människor på så kort tid. Av de sökande 2015 var ungefär 35 000 ensamkommande barn. Redan under januari och februari i år har det kommit fler än tidigare år under samma månader.

Enligt Inspektionen för vård och omsorg, Ivo, fanns det i februari i år 1 277 hem för vård eller boende, så kallade HVB-hem. Av dessa drivs åtta av tio i kommunal regi. Dessa har enligt nuvarande regelverk ingen tillståndsplikt. För HVB som drivs i annan regi krävs det tillstånd. Sedan årsskiftet startas det ca 50 nya boenden varje vecka.

Till detta ska betonas att socialtjänsten redan tidigare, innan flyktingströmmarna tog extrem fart i höstas, var satt under hård press. Alliansregeringen tog ansvar och tillsatte för utsatta barn och unga den nationella samordnaren och utredaren Cecilia Grevfe för att inleda ett systematiskt utvecklingsarbete.

Den 9 februari höll riksdagens socialutskott offentlig utfrågning om ensamkommande barn och socialtjänstens ansvar. Särskilt oroande var de uppgifter som framkom att den stora ökningen av ensamkommande barn medfört att Ivo för närvarande inte ställer samma krav i sin tillsyn och granskning som innan flyktingströmmarna ökade. Därtill kommer att tillsyn av vården och äldreomsorgen får stå tillbaka för att resurser saknas.

Vidare är det allvarligt att regeringen i sin budgetproposition 2016, inom utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg, föreslår att Ivo ska spara omkring 60 miljoner kronor jämfört med vad verksamheten kostade redan 2015 och vad den får i anslag i år. Därtill har regeringen den 17 december 2015 fattat beslut om en halvering av tillsynen av bland annat HVB. Det är inte rimligt.

I sin tillsynsrapport för 2015 skriver Ivo att det finns tydliga brister i kommunernas myndighetsutövning. Det gäller särskilt att den enskilde i behov av samhällets stöd inte får hjälp. Därtill kommer att de insatser som beslutas inte styrs av den enskildes behov. Kommuner har svårt att placera såväl ensamkommande barn som personer med akuta behov av insatser för sitt missbruk i en verksamhet som passar just deras behov.

Mot bakgrund av ovanstående vill jag ställa följande frågor till ansvarigt statsråd, Åsa Regnér:

1. Vilka konkreta åtgärder avser statsrådet att vidta för att införa lika villkor, oavsett utförare, från början för alla boenden som arbetar med utsatta barn och unga, till exempel HVB-hem och stödboenden?
2. Vilka konkreta åtgärder avser statsrådet att vidta för att se till att det nu införs en generell tillståndsplikt gällande alla utförare av boenden för barn och unga, såsom HVB, stödboende och familjehem?
3. Vilka konkreta åtgärder avser statsrådet att vidta för att ställa samma krav på och prövning av alla utförare av HVB och stödboenden, vad gäller till exempel ägare och ledning och deras hållbara långsiktiga ekonomiska förutsättningar för att bedriva högkvalitativ verksamhet?
4. Vilka konkreta åtgärder avser statsrådet att vidta för att boenden som inte lever upp till grundläggande krav och lagstiftning ska komma i fråga för tydligare sanktioner, till exempel viten i flera steg?
5. Vilken analys ligger bakom att statsrådet anser det rimligt att dra ned kraftigt på resurserna till myndigheten Ivo, som utövar tillsyn?
6. Vilken analys ligger bakom att statsrådet anser att det är rimligt med en halvering av frekvenstillsynen för myndigheten för tillsyn, Ivo?

.....

Cecilia Widegren (M)

Överlämnas enligt uppdrag

Anders Norin